Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0001-3

4115

L 225,

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0002-9

בשש

הפעלים

שלמדיהם הא נחה

i. e.

DE VERBIS TERTIÆ ה QVIESCENTIS,

Quorum

Anomaliam ſcientifice demonſtratam,

Benevolo Ampl. Fac. Philoſoph. conſenſu,

placido Eruditorum exämini

Sub

PRÆSIDIO

M. LUDOV. CHRISTOPH. BLOSSII,

Rud. Thur.

exhibet

A.&R.

CHRISTOPHOR. EBERHARD,

Isleb. Sax. SS. Th. Stud.

d. XXIIX Octobr. MDCIC.

H. L. Q. C.

LIPSIÆ,

Literis ZEIDLERIANIS.

4

6

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0005-5

VIRO

MAGNIFICO, EXCELLENTISSIMO ATQVE AMPLISSIMO,

DOMINO,

DN. JOH. ANDREÆ DANTZIO,

L.L.O.O. In Academia Jenensi Prof. Publ. longe celeberrimo,

PATRONO ET PRÆCEPTORI

ad cineres usque summa cum observantia colendo, suspiciendo

Hasce Academiarum primitias in grati animi tesseram

D.D.D.

AUTOR.

בעזה

Nulli linguæ plura affinguntur anomala, quam Hebraicæ, cujus tamen etymologia melioribus nititur fundamentis, quam reliquarum omnium. Ipsam enim Anomaliam difficillimam verborum לה, *a plerisque anomalice satis pertractatam, solidis demonstrare poteris rationibus, si principia, in Cap. I. hic explicata, nobiscum in Cap. II. applicueris.*

Sect. I. Cap. I. De Literis.

§. I.

HEbræi habent literas viginti duas.

Voces enim cum debeant esse signa rerum, ad tot efficiendas voces, quot res existunt, plures utique requiruntur literæ. Hebræorum autem literæ viginti duæ, quarum numerum inprimis Psal. 119. evincit, ad omnium rerum, quotquot in natura existunt, efformanda nomina satis superque sufficiunt. Quod, si instituti nostri ratio id permitteret, facile ex arte combinatoria ostendi posset. Vid. interim *Knitt. in via Reg. Parte II. Art. ult. & ab ipso citatum Guld. L. 4. de centro gravit. c. 5. ubi demonstrat tot esse combinationes atque permutationes literarum XXIII. ut tot codices ex ipsis essent prodituri, quos orbis terraqueus totus non caperet &c.*

§. II. Hebræorum literæ ratione *organorum*, quibus potissimum efferuntur, distingui solent in Gutturales, Linguales, Palatinas, Dentales, & Labiales.

Frustraneum enim foret ad plures efferendas voces tot literas excogitasse, nisi varia inter se discernerentur pronunciatione. Quare

 præter

præter pulmones, commune organon pronunciatorium, aliis atque aliis literis, alia atque alia destinata sunt organa, quibus potissimum enuncientur, ut diversos inter se edant sonos. Præcipue igitur (1) in *Gutture* formantur literæ אהחע, Gutturales ideo dictæ. Qua etiam de causa tardioris sunt pronunciationis atque difficilioris, quam reliquæ omnes, quia ex infimo pronunciationis organo magno cum molimine sunt protrahendæ. (2.) Faciliores sunt רטלנת, quas proximo organo; nempe *lingua*, eloquimur. (3.) Has sequuntur Palatinæ גיכק, quæ fere ad *palatum* protruso efferuntur. (4.) Palatum excipiunt *dentes*, unde Dentales, quæ dentibus anterioribus lingua pulsatis, pronunciantur, suntque זסצרש. (5.) Ultimæ sunt Labiales. בומף, quæ *labiis* compressis pronunciandæ, os omnium maxime contrahunt, quod præcedentes magis magisque aperiunt, donec Gutturales istud omnium maxime extendant.

§. III. Literæ ejusdem organi subdistingui possunt, in *Leniores* atque *Graviores*.

Plures enim ejusdem organi sunt literæ, quare ut & ipsæ secerni queant auditu, quædam pronunciantur lenius, quædam gravius. e. g. inter Gutturales, (*ut eas cum Martinio distinguit Buxt. in Th. Gr. p. m. 8.*) *lenes* sunt הא, *densæ* autem & graves, חע. Nam א simplicem saltem habet aspirationem, quam geminatam continet ה; duplicem autem ה aspirationem postulat ח & hujus duplicatam requirit ע. *v. Exc. Dantz. in L.E. §. 2. & Cl. Ludov. p. 1. G. E.* Errarunt igitur Happelius in Canon. Gram. p. 22. & 30. aliive, qui literas א & ע ἀφώνους esse docent. *De facto enim inquit Pfeif. in Meth. Ebr. §. 5.* א *apud nos semper quiescit*, quod ideo factum esse puto, quia leniissima & vix sensibilis ה א aspiratio facile absorberi potuit; ע vero ideo non pronunciamus, quia genuinum ejus sonum, tanquam difficillimum, efformare ignoramus, prout ipsi fatentur Judæi, quos citatos *vid. ap. Dantz. in Lit. Ebr. Chald. p. 6. quod idem cum Drusio docet Wasm. p. 1. Pfeif. in Introd. in orient. p. 53. & c. Graviores* inter Palatinas בכ, *leniores* גי; *leniores* autem inter labiales בו, *Graviores* מפ &c.

§. IV. Hebræi literas suas etiam dividunt ratione *soni* in mobiles & quiescentes.

Mobiles dicuntur, quæ ope vocalis sonum ubivis edunt, suntque omnes, exceptis אהוי; *Quiescentes* vero sunt, quæ interdum vocalem suam abjiciunt, & ideo nequeunt pronunciari; Consonantes quidem natura sua sunt Quiescentes ad unam omnes & absque vocali irritum saltem

tem affectant sonum; verum vocali animatæ sonum edunt sensibilem. Animantur autem vel vocali propria, vel per Schva ad sequentis aut præcedentis literæ vocalem adstringuntur, per ipsam pronunciandæ. Quoties vero אהוי, (quæ *juxta §. præced.* jam dum pronunciatu sunt leniores, ideoque auditu non adeo sensibiles,) per Schva quiescens ad præced. vocalem sono cognatam restringuntur, vix aut ne vix quidem percipi possunt, quare sub eadem potius latitant, i.e. Schva, signo motionis abjecto, quiescunt (1) א autem ob vix sensibilem suam aspirationem ubique ferme quiescit. (2.) ה e contrario, quia graviori effertur aspiratione, in fine saltem quiescere solet, præmissis potissimum vocalibus cognatis: quiescit enim communiter in (-) tanquam in vocali maxime homogenea, uti apparet ex communi fœmininorum terminat. ת ex 3. pers. f. g. s. n. omnium præteritorum, ex 2. & 3. pers. f. g. omnium Fut. & Imp. pl. Num. it. ex ה Parag. atque Præteritis verborum לה, aliisque vocibus quam plurimis. Sæpe etiam quiescit in (..) & („) tanquam vocalibus cognatis, e. g. in Fut. Imp. & Part. verborum לה it. in quibusdam Nominibus atque Partic. In reliquis vero vocalibus ה *rarius* deprehenditur quiescens; vix unquam autem sub Schureck, tanquam vocali maxime heterogenea. Reliquæ duæ ו & י quiescunt ordinarie in præcedentibus vocalibus homogenis aut cognatis. Quæ vero cujusvis literæ vocales cognatæ sint atque homogeneæ. *p. §. II. seq. Sect.* Exempla autem literarum quiescentium ubivis sunt obvia.

§. V. Porro literæ ratione *originis* vel sunt Radicales vel Serviles.

Hebræorum literæ viginti duæ in duas æquales secernuntur partes (*ut observ. Alst. in sua Encyc. Gram. H. c. l.*) quarum undecim sunt Radicales, quæ nunquam serviunt, & totidem Serviles, quæ non-nunquam servire possunt, quæque continentur in tribus hisce nominibus propriis משה וכלב איתן. Rationes harum vocum, ut & alia, quibus comprehenduntur, vocabula technica v. ap. *Dantz. in L. E. p. 32 & Alst. l. c.*

§. VI. Literarum Servilium quædam vocantur essentiales, quædam extraessentiales. Essentiales sunt, quæ vocis derivatæ essentiam ingrediuntur, ut sunt literæ Characteristicæ Generis, Numeri, Temporis & Conj.

Ab una radice cum plures formari debeant voces, vel ad diversas plane orationis partes referendæ, vel ad minimum Genere & Num. aut Tempore & Conj. &c. inter se distinguendæ, characteres utique radica-

libus literis addi debent, qui cum ipsis novas voces constituant & constitutas ab aliis distinguant. Præter puncta autem loco characterum adhibentur etiam quædam literæ a Grammaticis vocabulo האמנתיו communiter inclusæ. Quæ literæ in Verbis constituunt Conjugationes, Tempora, Numeros, Personas, harumque genera; & ex verbis faciunt nomina, inque ipsis formant Genera & Numeros. e. g. Literæ Characteristicæ Fœm. G. sunt ה & ת, quas si masculino addideris, habebis Fœm. e. g. עִבְרִי Ebræus עִבְרִית & עִבְרִיָּה Ebræa.

§. VII. Extraessentiales, quæ voci constitutæ superadduntur, aut sunt negotiosæ, (ut: משה וכלב) aut otiosæ, i. e. vocabulo additæ, aut novam ipsi superaddunt significationem, aut nullam.

Hebraica enim lingua ceu prima, ideoque simplicissima, articulos, ut & particulas communiores per literas saltem exprimit, cum voce, cui adduntur, coalescentes. e. g. ET exprimunt per ו, ut: וְאָכַלְתָּ & comedisti. De hoc ו notetur quod præter suam consignificationem, Præterita etiam in Fut. & Fut. in Præterita convertere possit. Quare ו conversium, ut facilius discerni queat a nude consignificativo, ordinariam toni sedem plerumque mutat, prout docet *R. El. Lev. Orat. 1. Fund. IV. §. 8. Et Dantz. in L. E. p. 462.* In Præteritis enim ex penultima accentum dejicit in ultimam, ut וְאָכַלְתָּ Gen. 3. 18. in Fut. e contrario ex ultima ad penultimam retrahit. e. g. וַיֹּאמֶר Gen. 1. 3. ex יֹאמֵר Otiosis vero literis Ebræi utuntur ad figuras Etymologicas, quas etiam usurpant, applicandas. e. g. Paragogen formant אהיונת. Ubi observa quod tres priores diversis orationis partibus addantur; ו vero solum nominibus, ת atque נ tantum verbis, & hoc quidem, *observv. Wasm. & Opit. R. XVI. M. V.* communiter Futuris, istud autem semper Infinitivis. Exempla v. ap. modo *cit. Aut. & ap. Dantz. in L. E. c. 8.*

§. VIII. Reliqua, quæ circa literas sunt observanda prætermittere debemus, quia ad nostrum scopum non spectant. Sequentes vero adhuc annotandæ sunt Regulæ, ex præmissis fluentes.

R. I. Literæ unius organi facile inter se alternant.

Ob mutuam sc. quam inter se habent, soni affinitatem juxta §. II. hujus Sect.

R. II.

R. II. Literæ quieſcentes non ſolum inter ſe poſſunt alternare, ſed etiam transponi, imo plane omitti.

Alternant atque *transponuntur* ob mutuam, quæ ipſas intercedit, convenientiam; præſertim ſi evitandum confuſionis periculum, aut melior Euphonia id ſuadeat. e.g. Literæ præformativæ Fut. ex Pronom. perſ. ſeparatis deſumuntur; verum pro tertia perſ. maſc. ex Pron. הוּא nullam aſſumere potes; niſi cum periculo confuſionis: Si enim ה applicueris 3 Fut. Niph. & Hithp. &c. cum Infinit & Imperat. earundem conjugg. confundes. Si י aſſumpſeris multi Impp. & Inff. י conſignificativum habentes, a Futt. diſcerni non poterunt. e. g. in Kal. Piel. Pyal. Nec נ tibi procedet, quia jamdum eſt litera Charact. primæ perſ. Ergo pro ipſis, quia ſunt Literæ quieſcentes, alternat י, alia litera quieſcens. *Omitti* autem poſſunt quieſcentes, quia jamdum aut vix, aut prorſus non audiuntur. (juxta §. *IV. hujus Sect.*) exempla apud Gramat. ſunt obvia.

R. III. Literæ ſerviles ejusdem officii commutari poſſunt.

Quales ה & ת, quatenus ſunt literæ Characteriſticæ fœm. G. (*v.* §. *VI.* præc.) ideoque neceſſitate urgente, commutari poſſunt, cum officii dignitate ſint pares, e.g. in שִׂמְחָה *lætitia* ה finale quieſcit; accedente vero ſuffixo, amplius quieſcere nequit, quia in fine amplius non exiſtit. (*v.* §. *VI. 2.*) nec tamen ה abjici debet, cum ſit Character fœm. G. quare cum ת, ejusdem G. Charactere, permutatur, unde שִׂמְחָתִי lætitia mea. Pſal. 137. 6. & hæc eſt ratio cur in ſt. ſuff. & conſtr. ה mutetur in ת.

R. IV. Litera mobilis ad ſuam pronunciationem abſolvendam requirit unam temporis moram, quieſcens vero nullam.

Pronunciantur enim literæ mobiles atque audiuntur, nulla autem pronunciatio, nullaque auditio inſtitui poteſt, niſi moto aëre. Quia vero aër eſt corpus, quod ad ſuum motum requirit temporis ſpatium, ſequitur, quod pronunciatio atque auditio literæ mobilis ſine certa temporis particula abſolvi nequeat. Imo cum omnis motus ſit in tempore, litera mobilis procul dubio etiam in tempore erit, niſi mobile ſine motu concipere velles, quod eſſet contradictio. Nec valet objectio: In Conſonantibus pronunciandis non commorari poſſumus, ut in vocalibus, quia tonus ad iſtas alliſus, abrumpitur; ergo ipſis non com-

competit mora. Sub *voce* enim *mora* non intelligimus commorationem seu extensionem pronunciationis, quæ solis vocalibus, quanquam non semper, competere potest; sed certam temporis particulam, in omnis literæ mobilis pronunciatione, ut supra ostendimus, consumendam: Quia enim istam nec primis scrupulis, nec secundis, aut tertiis &c. emetiri valemus, eandem generali soni nomine designamus. Sed instas forsitan. Consonans pronunciare nequit, quare nec moram constituit. R. Non loquimur de consonis, in se consideratis, quatenus sunt quasi mortuæ & moveri nequeunt; sed quatenus vocali, immediate sequente aut præcedente, animantur & pronunciantur. Quare nec (1.) istis consonantibus, quæ non immediate vocali propria animantur, distinctam moram attribuimus e.g. פַּסַל Exod. 34.1. ubi פ, quia non habet perfectam atque propriam vocalem, nullam absolvit moram, sed per vinculum schva cum sequente litera in unam quasi compositam coalescens, (qualis ap. Græc. ψ) cum ipsa simul integram absolvit moram. Quare nec (2.) *Quiescentibus* ullam concedimus moram, quia non pronunciantur, idque propter aer non movetur, a cujus tamen motu, per propriam vocalem facto, literis mobilibus moram vindicavimus.

Sect. II. De Vocalibus.

COnsonantes frustraneum moliuntur sonum, ut in præc. sect. audivisti, nisi adjuventur vocalibus. Quare ne & nos frustraneum moliamur laborem, de istis etiam post Consonantes agendum esse duximus.

§. *II* Vocales sonum edunt perpetuo sine ope alterius.

In hoc enim differunt à Consonantibus, quippe quæ vel nullum, vel ope saltem alterius, sonum edunt. Quare etiam vocales à voce s. sono nomen sunt adeptæ, & Hebræis quoque dicuntur קולות voces, item תנועות motiones ut *Kimchi scribit, in Michlol. f. 168. col. 2. Non potest homo movere litteram,* מבלי ה' התנועות *sine quinq; istis motionibus* i. e. A. E. I. O. U. imo, docente *Priscian o lib. 1. de litera*, inter vocales & consonantes tantum interest, quantum inter animas & corpora. Quod etiam *R. S. Arcuvolt in sua Gram. quam vocat* ערוגת הבשם

חבש c. 26. docet: הן לרמיון רוח אל האיתיות, inquiens, הנקודות, i. e. *vocales se habent ad literas, instar spiritus; uti ipsum cum pluribus aliis citat Leusd. in præf. B. H. non punct. Ff. 1694. edit.* Quorum etiam plures citatos leges *in Buxtorf. Tr. de punct. p. 203. & in Wasm. Vind. H. P. 1. c. §. 4.* Sed quid opus est verbis, cum rei ipsius testimonium adsit?

§. III. Quinque dantur vocalium classes.

Magna enim daretur Cacophonia, si consonantes omnes uno eodemque vocalis sono essent efferendæ. Vocales igitur æque ac consonantes (*juxta §. II. Sect. I.*) ex diverso pronunciandi modo in quinque dividuntur classes, saltem quod divisio hic paululum alio nitatur fundamento: Non enim ex diversis organis, sed ex diversa apertura atq; contractione labiorum provenit, quæ tamen etiam solet contingere in Consonantibus. (*ut in cit. §. II. Sect. I. sub finem observavimus.*) Labia enim ceu valvulæ aerem intra os collectum, & ad distinctos vocalium sonos formandos erupturum, moderantur, ita, ut pro capacitate concessi meatus nunc crassius sonent, nunc lenius. Labia autem omnium maxime aperit vocalis A. quæ postmodum sequentes E. I. O. U. magis magisque contrahunt, si naturalem ipsis concedas motum. Ex qua diversa oris diductione quintuplici, cum quinque diversi, simplices, atque articulati soni prodeant, quinquenarium vocalium numerum recte exinde deducit *Danz. p. 40.* Hinc etiam demonstrantur vocales, quæ Consonantibus sint homogeneæ aut vicinæ. Gutturalibus enim, quæ sunt in prima literarum classe, competunt (ַ) & (ָ) vocales primæ classis: Nam utrobique os aperitur maxime. Quemadmodum è contrario ultimæ classis consonantibus i. e. Labialibus, competunt ultimæ vocales וֹ & וּ quia utræque os maxime contrahunt &c.

§. IV. Quæque classis habet duas vocales, unam brevem, unamque homogeneam longam.

Utique ex breviori atque longiori temporis mora, vocalibus efferendis impendenda, hæc divisio habet originem (*v. R 2. huj Sect.* Formantur autem vocales longæ vel ex combinatione brevium, vel compendii & confusionis evitandæ gratia, ex brevi & Consonante homogenea, in sustentaculum assumpta. 1. Kametz (ָ) conflatur ex duplici Patach, transverso sc. atque pendulo. 2. Zere (ֵ) derivari potest ex geminato Sægol (ֶֶ) tribus cujusvis Sægol punctis, compendii ergo, in unum coalescentibus: majus enim spatium vocalis alias consumeret, quam quod Consonantes, (inprimis גיזג) implere possent, non sine levi scripturæ dedecore. Aut melius formationem רש (ֵ) derivare po-

teris ex geminato Chirek parvo (·). Nam (·) olim in Syllaba compositâ, quam proprie occupat, aliquid admixti habuit ex sono ת (ε) qui sonus etiam sæpius prævaluisse videtur e.g. עִמָּנוּ אֵל Matth. 1. 23. pronunciatum legimus ε'μμανουήλ, גִּדְעוֹן γεδεών & יְפִתָּח ἰεφθάε Ebr. XI. 32. Nam ex sequente Consonante, cum qua Chirek parvum in Syllaba compositâ semper est pronunciandum, aliquid impuri redundat in clarum ת Chirek sonum, ut ferme accedat ad tonum (ε). Hinc etiam Chirek, in oppositam longam mutandum ordinarie transit in (··); & (··) ob Dagesch sequens in brevem si mutari debeat, plerumque in Chirek parvum, vocalem quasi cognatam. Ad constituendas reliquas vocales assumuntur ו & י, consonæ leniores (*juxta §. III. Sect. I.*) ideoque facile in vocales liquescentes, ut etiam ex Germ. Lat. Græc. LL. patet: Nempe (3) Chirek magnum (ִי) fit ex Chirek parvo (·), assumpta consonante homogenea, quæ est (י) juxta §. III. h. S. Nam si Chirek parvum geminare velles, confunderetur cum (··) (4.) Cholem & (5.) Schurek Consonam accipiunt cognatam ו, & loco vocalis, compendii ergo, assumunt unum punctum, quod, differentiæ gratia, Cholem in capite, & Schurek in ventre gerit. Prolixe atque egregie de hac re disserentem *vid. sæpius cit. Grammaticum celeberrimum J. A. Danz. in E.L. p. 44. seqq.*

§. V. Vocales amplius discerni solent in puras & impuras.

Metaphora desumpta est a rebus liquidis e g. vino, quod impurum vocamus, quando ipsi liquor heterogeneus, ut aqua, immixtus est: ita etiam vocales audiunt impuræ, quæ præter vocale suum in se continent (1.) excusum Dagesch (2.) literam actu quiescentem (3.) literam Schva quiescente notatam; tunc enim vocalis ex tono sequentis literæ Schvatæ, quam simul animare debet, aliquid impuritatis attrahit, uti demonstravimus *in §. præced.* de sono ת Chireck parvi.

§. VI. Ex hisce fluunt sequentes regulæ:

R. I. Vocales sese accommodent literis.

Notum est ex §§. II. & III. hujus Sectionis, quod vocales animent consonas, quare æquum est, ut istas sonis animent homogeneis, quo pronunciatio evadat facilior, e. g. Literæ Gutturales, quæ labia aperiunt maxime, (v. §. II. S. I.) commode pronunciari nequeunt cum vocalibus ultimæ classis ה &c. quæ, labia maxime contrahunt; (*v. §. III. h. S.*) Sed melius efferri possunt, cum vocalibus primi ordinis (ַ) & (ָ) quæ labia etiam maxime extendunt; hinc quoque Secunda & Tert. Radicalis verbb. si gutturalis est, pro heterogenea vocali quacunque, nisi sit chara-

characteristica numeri aut personæ, assumunt homogeneam (־) e.g. Levit. 16. 32. יִמָּשַׁח pro יִמְשַׁח.

R. II. Pronunciatio vocalis parvæ unam, pronunciatio autem vocalis longæ, duas consumit temporis moras: Schva nullam.

Vocalium equidem sonus extendi potest quam maxime, nisi interrumpatur; verum quia vocalis parva, (*ut audiemus infra Sect. III. R. II.*) ordinarie existit in syllaba composita, in qua ultimum sonat consonans, sonus ipsius, in consonanti sequente allidens, interrumpitur illico, ut unam saltem consumat moram; Vocalis è contrario longa, longius sonare potest, quia ordinarie syllabam occupat simplicem, ubi nulla vocalem subsequitur consona, tonum ejus impediens: quare etiam duas ipsi attribuimus moras, præsertim cum vel ex duabus vocalibus parvis, aut una parva, unaque consonante sit composita (*juxta §. II. hujus S.*) quippe quæ partes componentes duas constituunt moras. Schva autem sibi nullam arrogare potest moram, cum non sit vocalis propria, ob deficientes conditiones, quæ vocali competunt. Est enim saltem vinculum literarum, ut Dagesch. Quare etiam, uti vocales ab Hebræis vocantur מלכים *reges*, quia literas regunt; ita Schva è contrario dicitur עבד עבדים *servus servorum*, quia literis saltem servit: idque propter à *B. Scherzero* lepide vocatur Papa Grammaticus *observ. Pfeiff. in Intr. in Or. p. 65.* Imo quanquam שו Schva, præsertim composito, aliquid moræ concedamus, raptissime tamen consensu omnium Grammaticorum pronunciandum est, adeo, ut respectu reliquarum morarum vel quarta saltem pars moræ integræ Schva simplici competat; compositæ autem dimidium. Plura de hac controversia & multos in diversas partes add. Aut. *v. apud Pfeiff. c. l.* quia allegandis autoribus destinata brevitas non sufficit.

R. III. Vocales ejusdem aut vicini soni inter se alternant.

Quemadmodum enim consonantes ejusdem organi, ita etiam vocales ejusdem classis, aut quæ vicini ad minimum sunt toni, ob mutuam soni affinitatem commutari possunt.

R. IV. Punctum vero alternans assumit naturam ejus, pro quo alternat.

Quemadmodum enim Legatus ejus induit personam, quem repræsentat, ita & vocalis e. g. brevis alternans pro longa ejus naturam induit. E. g. נֹאמַר Ez. XXIII. 37. pro נֹאמֵר. Sed caveas, ne mutationem confundas cum alternatione.

Sect. III. De Syllabis.

§. I.

CONsideratis partibus, quæ syllabam constituunt, nunc Syllabam ipsam considerandam aggredimur, quæ, *docente Prisciano de Syllab.* nihil est aliud, quam collectio Literarum.

Descendit enim, uti Wellerus in Gr. Græc. c. 11. observavit, ἀπὸ τῦ συλλαμβάνειν a comprehensione literarum. Potissimum autem apud Hebræos hæc definitio locum obtinet, quippe apud quos nunquam una vocalis absolvit Syllabam, ut apud gentes alias; neque a vocali ulla inchoatur.

§. II. Dividitur in simplicem & compositam. *Hæc* est, quæ ab utroqve vocalis suæ latere Consonis mobilibus stipatur, sive componitur, *ista*, quæ saltem a priori consonantes mobiles habet.

Syllabæ alias respectu literarum & vocalium (*ut in præced. §. docuimus*) compositæ sunt omnes, & simplex nulla. Verum divisionis hujus fundamentum alia nititur compositione. Nos enim intelligimus eam, quæ fluit ex diversa *mora* Consonantium, ita cum vocali compositarum, ut ipsa locum obtineat medium.

Reg. I. Hebræi concursum vocalium tolerare nequeunt.

Fluit hæc reg. ex §. *I. h. S.* ubi docuimus quod nulla Syllaba in Hebraicis vocibus una vocali absolvatur, aut a vocali incipiat; ubicunque enim datur concursus duarum vocalium, duæ Syllabæ adesse debent, quarum posterior a vocali inchoetur, prior in eam desinat. Verum quemadmodum Græca Lingua duriorem hanc vocalium collisionem tolerare sæpe nequit, ita Hebraica eandem prorsus abolere studet, Euphoniæ amantissima: Quare aut alterutram vocalem abjicit, ut: יִפְקְדוּתִי pro יִפְקֳדוּתִי aut literam mobilem interponit, e. g. ab עִבְרִי *Ebræus*, formaturus fœm. addere debes ה (*juxta §. 6. S 1*) sed quia duæ ita colliderent Vocales, Jod per Dagesch movetur, unde עִבְרִיָּה *Ebræa*.

R. II. Omnis Syllaba pronuncianda tres postulat moras.

Vocalibus enim & literis competunt moræ, quare & Syllabis, quæ ex ipsis componuntur; & quia vocalis longa (*jx. R. II. S. præc*) duas temporis moras consumit, Syllaba utique plures, nempe tres, postulat. Tot enim moras in qualibet Syllaba deprehendes ordinarie, sive simplex

plex sit, sive composita. E. g. in בְּקַר prima Syllaba est simplex, (*v. §. 11. h. S.*) ubi consonans mobilis בּ unam absolvit moram, cui vocalis longa duas addit. In altera Syllaba, quæ est composita, ר unam, (ַ) vocalis brevis alteram, & immediate subsequens litera mobilis tertiam constituit. (*v. S. II. R. 2. & S. I. R. 4.*) Quare etiam ordinarie in Syllabam simplicem, ubi respectu Consonantium duæ semper adsunt moræ, vocalis brevis incidit, quæ tertiam efficit; & Syllabam e contrario compositam, ubi respectu consonantis saltem una datur mora, vocalis longa occupat, quæ duas adhuc deficientes supplet. Hæcque regula, legitime limitata, nullam admittit exceptionem.

R. III. Verum in Syllaba, ubi tonus adest, plures & pauciores moræ respectu vocalium & consonantium dari possunt.

Si enim in pronunciatione singularum Syllabarum unum idemque temporis spatium consumeretur, insignis sane Cacophonia evaderet ex continuo & æquali sono. Quare Ebræi, ut reliqui populi, unam ex distincta quavis voce Syllabam elegerunt, præ reliquis tono elevandam. Nihil igitur impedit, quin ista Syllaba ex quantitate vocalis & Consonantium pluribus constet moris: Nam tempus ipsi pronunciandæ sufficit, cum Syllaba propter tonum jam tum ultra tres moras extendatur. Imo Syllaba tono affecta, duas etiam saltem moras respectu vocalis & consonantis potest admittere, quia tonus eandem ultra tres moras extollit.

Sect. IV. De Mutat. Punct.

§. I.

COnsideratis literis, vocalibus atque Syllabis, nobis omnino adhuc doctrina de mutatione punctorum, quæ in ipsis vocibus solet contingere, addenda est. Multi eam prolixe & intricate proponunt, quæ tamen breviter & distincte demonstrari potest. Tribus enim potissimum hypothesibus nititur, ut *Celeberr. Danz. in L. E. p. 143. & 144. ostendit.*

§. II. *Hypoth. I.* Quoties vocalis non existit in Syllaba sibi competente, toties mutanda est, nisi sustentetur accentu, sive Tonico sive Euphonico.

Fluunt hæc ex præc. Sect. firmissimis Regg. II. & III. ubi demonstravimus, quod, absente tono, vocalis longa semper in Syllaba simplici,

brevis autem in composita occurrat. Nam si Vocalis longa Syllabam occuparet compositam, plures in ipsa concurrerent moræ, sive tempora, quam uno halitu commode efferri possent; sin autem brevis occurreret in simplici, moræ non sufficerent constituendæ Syllabæ perfectæ, nisi accentu pronunciationem utrobique adjuvante. Hinc vocalis longa mutatur in brevem, & brevis in longam, aut in Schva, aut per Dagesch forte ipsi acquiritur competens Syllaba, nempe composita.

§. III. *Hypoth. II.* Voce a fine crescente, & tono ad incrementum descendente, danda est opera, ut vox ad pauciores reducatur Syllabas.

Hebraica enim Lingua, ceu primigenia ideoque simplicissima, non amat voces longiores, istas autem melius contrahere haud poteris, quam vocalibus in (׃) mutatis: tot enim vox retinet Syllabas, quot vocales. Ad quod accedit, quod longioribus vocalibus, tono descendente, longius ab accentu rejectis, debita vix amplius constet mora, quia pronuncians communiter festinat ad Syllabam tono affectam, quapropter in Schva mutari malunt.

§. IV. *Hypoth. III.* Talis ex mutatione proveniat vocalis, quæ per sonum edat indicium primæ originis.

Duæ priores hypotheses docuerunt mutationis necessitatem, hæc qualitatem: quæ vult ut prioris vocalis origo indicetur per sonum cognatum aut affinem, e.g. יָם *mare* a ימם voce crescente, ob R. h. S. III. Dagesch assumit in suum מ hinc esset יָמִּים. Vero juxt. hyp. I. (־) in Syllaba compos. tono destituta subsistere nequit, hinc mutanda in brevem; sed in qualem? in (־) sono cognatum, ut Gen. 1. 10. יַמִּים It. quando juxta hypoth. II. duæ vocales in Schvajim mutantur, & horum prius (juxta R. seq. IV.) elevari debet in vocalem, respiciendum est ad ejus originem. e.g. Es. 52. 20. קָדְשׁוֹ ex קֹדֶשׁ. Quando vero Schva prius est primitivum, respicitur interdum ad posterioris originem, ut ex קְרֹא fit קָרְאִי &c.

§. V. Cæterum, ut in mutatione felicius opereris, præter alias, quæ ad nostrum scopum non spectant, sequentes observa Regulas.

R. I. Quando in voce præter vocales, etiam literæ sunt mutandæ, a literis fit initium.

Quia propter literam vocalis adest, imo ipsam, jam dum constitutam, sese demum accommodare potest (juxta R. I. §. VI. S. II.)

R. II.

R. II. Quando litera abjicitur, punctum ejus remanet, & rejicitur in locum præcedentis, quod perit.

Remanet punctum, ut remaneat quoddam literæ indicium, sed manere non posset, nisi præcedens interiret, quia alias fieret concursus vocalium, quem Ebræi non admittunt. ut סַבָּב a סָבַב.

R. III. Nihil autem facile abjicitur quod non compensetur.

Partim ut vocis indicetur origo; partim ut integritas Syllabæ, quæ moram amisit, restituatur. Propter Hyp. I. & præc. S. R. II. Quare tanta semper ubique instituitur compensatio, quanta fuit abjectio e.g. (1) abjectam literā mobilem compensant per Dageschf. quippe quod, cum nihil sit aliud quam geminata litera, moram pereuntis consonæ æqualiter compensat (2.) quiescentem compensat vocalis longa, in quam præcedens brevis est mutanda. Dum enim litera desinit moveri, una perit mora, (v. S.I. R.II. explic.n.2.) quæ restituitur, si præcedens vocalis brevis unius moræ mutetur in longam, quæ duas valet. Quare recte docuit Munst. (in Instit. Hebr. L. c. 2.) quanquam rationem ignoraverit, *quod literæ quiescentes nunquam veniant post voces* (i. e. vocales) *parvas excepto* (ֽ); verum hoc (ֽ) ordinarie habebit accentum, defectum moræ compensans. (3) Dagesch compensatur vel per Metegh, vel per vocalem longam, ob eandem sc. rationem &c.

R. IV. Quando duo Schvajim concurrunt, quæ ad eandem pertinent Syllabam prius mutatur in perfectam vocalem brevem.

Quia neutrum ex duobus Schvajim, etiamsi quoddam sit compositum, sufficienter suam literam animare potest (v. R. II. S. II.) quare tres semper pronunciandæ essent consonæ sine intercedente vocali, quarum pronunciationem, etiamsi guttura frangas, distincte perficere non poteris. Aliam adhuc rationem suppeditat *Celeberr. Danz. p. 198. in L.E.* nempe quod prius nec mobile sit nec quiescens, ideoque subsistere nequeat.

R. V. Accentus Domini vocales breves mutare possunt in longas.

Ob majorem, quam constituunt pausam; quare quo major est Accentus, eo frequentius vocales breves in longas commutat. Plura quæ huc referri possent, quia nobis vel nullum vel exiguum præstant usum, prætermittimus.

CAP.

Cap. II.

De Anomalia Verbi לה.

PRincipiis sufficienter explicatis, ad ipsam לה Anomaliam, ex istis demonstrandam, progredimur. Tribus autem modis Anomalia ipsi solet contingere, (1) voce a fine non crescente (2) voce a fine crescente, (3) ob causam extrinsecus accedentem, nempe ob ו conversivum, & אל. De quibus singulis in Sect. seqq.

Sect. I. De Anomalia tertiæ Rad. ה voce a fine non crescente.

§. I. Voce a fine non crescente, 1. omnia præterita exeunt in ה e.g. Kal. גָּלָה Es. V. 13. in Niph. נִגְלָה Jes. XXXVII. 12. in Pih. גִּלָּה Lev. XX. 11. in Pyal. גֻּלָּה Nah. II. 8. in Hiph. הֶגְלָה Esth. II. 6. in Hoph. הָגְלָה ibid. in Hithp. הִתְעַנָּה 1. Reg. II. 26.

2. Futura & Participia in ה cum (ֶ) e. g. in Kal. יִגְלֶה Amos V. 5. Niph. יִגָּלֶה 1. Sam. III. 7. Pih. אֲגַלֶּה Hos. II. 12. Pyal. יְכֻסֶּה Eccles. VI. 4. Hiph. יַכֶּה Exod. XXI. 20. Hithp. יִתְרַצֶּה 1. Sam. XXIX. 4. Part. Kal גּוֹלֶה 2. Sam. XV. 19. Niph. נַעֲנֶה Es. LIII. 7. Pih. מְגַלֶּה Prox. XI. 13. Pyal. מְעֻנֶּה Jes. LIII. 4. Hiph. מַכֶּה Exod. VII. 17. Hoph. מָרְאֶה Exod. XXV. 40.

3. Imperativi in ה.. e. g. in Kal. גְּלֵה Ezech. XII. 3. Hiph. הַעֲלֵה Ez. XXIII. 46. &c. 4. Infinitivi in ה & ו rarius, frequentius & ante suffixa semper in ות e. g. in Kal. עַשּׂוֹ Jer. VII. 5. עַשּׂוֹת Esth. IX. 18. גְּלוֹת Jud. XIIX. 30. Niph. הִגָּלוֹת Ez. XXI. 29. Pih. גַּלּוֹת Levit. XIIX. 17. Pyal. עֻנּוֹת Ps. CXXXII. 1. Hiph. הַגְּלוֹת Jer. XXIV. 1. Hithp. הִתְגַּלּוֹת Prov. XIIX. 2.

Participium Paul. ה in י mutat. ut גָּלוּי Esth. Dan. III. ~~20.~~ 14.

Demonstratio.

COnstat ex §. IV. S. I. quod literæ quiescentes ordinarie ante se requirant vocalem homogeneam aut affinem, sub qua latitent: quare etiam ה in fine hic quiescens (*ut docetur l. c.*) easdem postulat. Cum autem ה ratione organi sit Gutturalis, quæ labia maxime aperit (*v. c. S. I. §. II. n. 1. 5.*) vocales ejus cognatæ erunt A & E (*in C. I. S. II. §. III.*) quippe quæ labia etiam præ reliquis vocalibus extendunt. Quia vero earum exiguus est numerus, ipsæ non in uno Conjugationum Tempore consumi debent, sed ita sunt distribuendæ, ut melioris differentiæ gratia tempus a tempore per certam vocalem secerni queat. Hinc omnia

Præ-

Præterita in unā exeunt vocalem, omniaque Futura in unam, omnesq; Imperativi &c. Ratio autem quod Præteritis præcipue competat (־) vocalis maxime homogenea, ad analogiam verborum regularium potissimum factum esse autumamus, quippe in quibus pleraque Præterita in A per(־) exeunt. Ut Kal. Niph. Pual Hoph. Quod vero (-) ipsum non retineatur, fluit ex *S. IV. R. IV.* nempe ad compensandam moram, quæ, cessante ה״ע pronunciatione, perit. Futura, Impp. & Partic. ob eandem rationem assumunt (E), quia in singulis pleræque conjugationes, respectu aliarum terminationum consideratæ, in hoc sono terminantur. Imperativi quidem inprimis assumunt (..) quia omnes, excepto Kal, hanc vocalem in ultima Syllaba gerunt. Futt. vero & Partic. accipiunt (∴) quippe in quo, licet brevi, ה etiam quiescere potest, [*uti in C. I. S. IV. R. III. 2. ex Munst. observavimus*), quia Accentus deficientem moram satis superque compensat. (*v. c. l. S. III R. III. & S. IV. §. 2.*) Participio autem Kal. (& ad ejus analogiam etiam reliquis) loco (..) potissimum (∴) attributum esse autumat *R. E. Lev.* (*in sæpe cit.* ספר הבחור *Orat. II. Fund. X. 3.*) ad different. verb. quiesc. לא, quæ (..) habent in Partic. Kal, Punctis igitur cognatis, in quibus ה (*jx. C. I. S. I. §. IV.*) communiter quiescere solet, in certa tempora divisis, Infinitivus assumere debet vocalem minus cognatam, nempe וֹ, ordinarium Inf. Kal punctum. Nam quanquam וֹ ad naturam ה״ע, ceu Gutturalis, in *pronunciandi modo* parum accedat (*jx. C. I. S. II. §. III. circ. f.*) attamen ה״ע (־) vocali maxime homogenea Gutturalium, in *sono* est affinis, ideoque cum ipsa permutari potest; (*jx. R. III. S. II. C. I.*) præsertim urgente necessitate, uti hoc in loco, ubi commodior vocalis amplius non restat. Cæterum, hæc forma, in qua ה sub וֹ quiescat, etiam occurrit rarius, & ob defectum, quia vocales sese non amplius accommodare possunt literis, literæ sese accommodant vocalibus. Hinc ה litera quiescens, more consveto, mutatur cum alia litera quiescente, (*jx. Regul. II. Sect. I. Cap. I.*) & quidem inprimis cum ו, ceu conson. ה״ע cholem cognatā (*v. Cap. I. Sect. II. §. III. circa finem.*) & quæ in ipso cholem commode quiescere potest (*v. C. I. S. I. §. IV. 4.*) Et hæc est altera forma Infinitivorum quæ exit in וֹ. Verum & hæc forma adhuc obnoxia est quibusdam difficultatibus. Pleraque enim suffixa (e.g. הֵי ֶךָ ֵנִי &c.) ipsi adjungi nequeunt, ob κακωφονίαν collisarum vocalium, quæ exinde provenit, ad quam impediendam, tandem in fine assumitur consonans paragogica Infinitivis propria, quæ est ת, ad analog. verbb. פי & פנ (*v. C. I. S. I. §. VII.*) quæ tandem forma commodior est reliquis duabus, quare etiam frequentius occurrit, & quidem ante suffixa perpetuo. Hanc infinitivi for-

mationem pauci habent, approbat tamen eam *R. E. Lev. c. l. §. 5. ut & Buxt. in Th. Gr. c. 49. in Inf.* sed nullis additis probationibus, quæ tamen dari possunt facillime. Nam (1.) ו Infinitivorum in hisce verbis æque ac in quiescentibus Vau, nunquam ob suffixa sentit mutationem, (*Observ. Wasm. R. 48. M. IV. lit. β.*) aliis verbis perpetuam: quare hoc ו pari modo, ut in verbis Ajin Vau, erit impurum, quippe quod non mutatur, (*v. c. I. S. IV. R. VI.*) Sed quomodo erit impurum, nisi sit ו quiescens & alternans pro ה? (2) etiam nunquam, ablato per Maccaph tono, mutatur, sed sustentatur Metego, (*obs. Danzio p. 159.*) ob eand. rat. (3) vix aut ne vix quidem ו in hisce Infinitivis deprehendes abjectum, quod alias, uti notum est, abjicitur plerumque. Ratio vero est, quia hic non fulcrum, sed literam Rad. repræsentat.

In Participio Paul, quod desinit in ו, ה (*jx. C. I. S. I. R. II.*) mutatur cum alia quiesc. nempe cum ו quia ה in schurek, tanquam in vocali maxime heterogenea, commode quiescere nequit (*v. C. I. S. I. §. IV. & S. II. §. III.*)

§. II. Excipiunt Grammatici ad unum ferme omnes, quod Futura & Partic. interdum etiam specialiter exeant in (..). Verumhæc exceptio, uti aliæ plurimæ, nihil speciale in se continet, si ipsam ad universaliora nostra principia examinaveris. e.g. תִּהְיֶה־ Jer. 17. v. 17 (..) adest ob nostram *Hyp. I.* quam (*v. C. I. S. IV. §. II.*) quia alias ultima syllaba tono per Maccaph ablato, duas saltem numeraret moras, contra approbatiss. *R. II. S. III.* it. תְּגַלֶּה Lev. 18. 7. &c. ubi major Accentus (ֽ) (ֽ) mutat in (ֽ) (*jx. R. V. S. IV. C. I.*) quæ vox cum Athnacho octo vicibus ibi repetitur. It. in Part. וּמְצוּה Jes. 55. 4. hic caussa est status constructus, qui ad differentiam absoluti (ֽ) semper in (ֽ) mutat. De cæteris exemplis eadem est ratio. Ut taceam quod multa falso allegentur, & Codices varient.

Sect. II. De Anom. voce a fine crescente.

§. I. Voce a fine crescente, tertia Rad. ה *non schvanda* (1.) simplic. abjicitur cum præcedaneo puncto, ut גָּלוּ pro גָּלְהוּ Ez. 39. v. 23. Niph. נִגְלוּ pro נִגְלְהוּ &c. *Ratio est, quia* ה *in medio amplius quiescere nequit*, (*jx. §. IV. S. I. C. I.*) (2.) aut interdum mutatur in literam cognatam איו, quæ postmodum moventur. E.g. in (י) חָסָיוּ Devt. 32. 37. pro חָסָהוּ in (ו) כִּמְטַחֲוֵי &c. ob R. II. S. I. C. I. (3.) transit in ת, in 3. pers. sing. prætt. e. g. גָּלְתָה Thren 1. c. 3. pro גָּלְהָה: ordinarie enim ה Radicale, uti modo ostensum est, abjici deberet, ut esset גָּלָה; sed quia 3 F. ita confunderetur cum 3. M, ה mut. in ת ceu literam F. G. (*jx. §. VI. S. I. C. I.*] quo genus eo melius indicetur. Eadem ferme est ratio, quando ה Affirm. F. G. in ת mutatur, e.g. Lev. 27. 21 עָשָׂת pro עָשָׂה & hoc pro עָשְׂתָה: np. itidem ad differentiam Masc. in locum ה succedit altera F. G. litera

juxta

(*jx.C.I.S.I.R.III.*)Non autem valet ratio Buxt. & Schik. qui ה in ת mutari credunt, ne duæ concurrant aspirationes, pronunciatu difficiles: nequaquam enim concurrunt, quia ה ult. quiescit.

§.II. Tertia ה schvanda in (י) mutatur, quod in Præt. Kal. in (◌ֹ), in cæteris potissimum in (◌ֻ), in Fut. vero ac Imper. in (◌ִ) quiescit e.g. גָּרִית Ezech. 12. 3. pro גָּלְתָה, in Niph. נִגְרֵיתָ pro נִגְלַתְתָּ; in Pih. צִוִּיתָ Ps. VII. 7. in Fut. תִּרְאֶינָּה pro תִּרְאֶיהָנָּה, 2. Reg. 22. 20. in Imper. וְרֵאִינָה Cant. III. 11.

Demonstratio.

ה iterum, quia in medio amplius quiescere nequit, cum alia permutatur quiescente, np. cum (י), quod suas vocales cognatas (◌ֹ,◌ֻ,◌ִ) jx §.III. S.III. Cap.I. assumit, in quib9 quiescat, & quidē ad meliorem Temporum differentiam ◌ֹ & ◌ֻ in Præt; in Futt. autem, &, qui ab ipsis veniunt, Impp. (◌ִ)

Sectio III. de Anomalia ob præfix. ו & partic. אל.

§.I. Tertia ה in Futt. a fine non crescentibus, ob ו convers. & particul. אל abjicitur. Et quidem in Conjugationibus, ubi prima Radicalis habet vocalem, sine ulteriori mutatione; ubi vero prima est schavata, (◌ְ) amplius mutatur in (◌ֶ) aut (◌ַ), (nisiquod ante ברטכפקת etiam maneat,) & Præformativæ aut suum punctum retinent, aut cognatum accipiunt.

Omnes Grammatici hic quidem recte statuunt Apocopen ה, sed rationem addunt nulli, quæ tamen ex ipsius causa, np. ו convs. & partic אל, reddi potest facile. Vau enim convers. & אל (*jx.§.VII.S.I.C.I.*) tonum in penultimam retrahunt; tono autem in hisce Futt. retracto, ultima syllaba duas saltem haberet moras, contra firmissimam R.II.S. III.C.I. Quare (◌ֶ) in syllaba sibi non competente existens, & accentu carens, in (◌ְ) mutatur; *jx.Hyp.I.S.IV.C.I.*) ה autem sub (◌ְ), tanquam puncto Gutturalibus maxime heterogeneo, latitare nequit; quapropter omnino per Apocopen auferri potest; Schva vero sub ultima postmodum existens litera, more consveto, non exprimitur. e.g. וַתִּגְלַ Jes. 47. 3. pro וַתִּגְלֶה & hoc pro תִּגֶּלְ Sægol itaq; sub secunda Radicali in (◌ֶ) mutato, & ה id propter pereunte, si vox commode pronunciari potest, nullam sentit ulteriorem mutationem, quia nulla amplius adest causa. Semper autem pronunciari poterit quam commodissime, 1) si prima Radicalis perfectam habuerit vocalem, quæ semper aderit in Futt. Niph. Piel Hithpael: ut in Niph. נֶאֱפַת Jer. XX. 7. Hithp. וַיִּתְגַּל Gen. IX. 21. &c. Imo 2. commode etiam pronunciari nonnunquam potest, prima radicali schvata, quoties np. 2 da fuerit ex ברטכפקת: hæ enim literæ omnes sunt *Mutæ* (*v.Buxt.p.m.8*) h. e. obtuse sonant, ideoq; cum alia consonante facile pronunciari possunt, ut: וַיִּפַּתְ pro וַיִּפְתַּח, נִשַּׂתְ, נְשָׂתְ Num. 21. 1. וַיִּרְדְּ Ps. 72. 8. E contrario autem

tem, quando vox cum Ima & secunda litera commode pronunciari nequit, prius (:) in perfectam mutatur vocalem. (jx. Reg. IV. S. IV.) & quidem h.l. in (ֵ) ad indicandam forsitan posterioris (:) originē, cum prius nullam habeat; (*v. Hyp. III. S. IV.*) verum pro (ֵ) Gutturalis assumit vocalem homogeneam (ֶ) (*jx. R. I. S. II.*) Semper autem aderit pronunciatio difficilior, 1) si posterior litera schvata non fuerit *Muta*, sed *Semivocalis* e. g. ex וַיִּגְלֶה fieri deberet וַיִּגְלֶה; verum ג cum ל, ceu semivocali simul efferri non poterit, nisi (:) sub ג, vocalis instar, legeris, qvod tamen, cum sit quiescens, plane moveri nequit: quare (:) prius mutatur in (ֵ), ut sit וַיִּגֶל. Ita & וַיִּחַר pro וַיִּחַר, ubi ־ obeandē rationem in perfectā mutatur vocalem, Gutturali homogeneam, s. ob subsequens (:) conciditur. (2.) Difficilis etiam erit pronunciatio, si ultima quidem fuerit Muta, præcedens autem litera fuerit nimis heterogenea, qualis est Gutturalis, aut æmula ר ante labialem, quarum ista labiorum aperturam, hæc compressionem, uno halitu præstandas, non sine difficultate postulat, ut in וַיִּרְדְּ; quare prius (:) itidem in Sægol mutatur, ut fiat וַיֵּרֶדְ Ex. IV. 26. In hisce autem Futt. ubi (:) sub Ima Radicali perit, Præformativarum (:), ob istud permutatum antea, redire deberet; verum Præformativarum vocalis ab accentu ad ipsam retracto, sustentatur; aut si in (:) mutetur, propter ipsum accentum, qui in (:) subsistere nequit, illico iterum elevatur in vocales, Præformativis & priori vocali homogeneas, scil. in (ֵ.) in Kal. &c. (ֵ) in Hiph. ut conjugationes distinguantur, utrobiqve tamen ante Gutturales adest etiam vocalis homogenea (ַ). Regg. & rationes, quia sæpius adfuerunt, nolumus citando repetere.

§. II. Apocope in Fut. interdum instituitur sine Vau conv. atque Part. אַל; ut & in Imperativis. ut: יְרַב Gen. I. 22. גַּל Ps. 119. 18.

Plerumque hanc Apocopen sine Vau convers. deprehendimus in verbis communioris usus, e. g. in וַיְהִי & הָיָה &c. ut ita cum Buxt. *in Th. G. p. m. 271.* credam, id factum esse ob frequentiorem usum & faciliorem pronunciationem. Infinitivi autem ad Analogiam Imperativorum, *quia ab ipsis descendunt*, Apocopen nonnunquam imitantur.

§. III. Apocope ista interdum reperitur neglecta, ut וַיִּבְנֶה Jos. 19. 50. Quoties sc. Vau conversivum tonum non retraxit: quare cessante causa effectus etiam cessare debuit. Et comprobant hæc exempla sententiam nostram, quod Apocope ista ob retractum tonum instituatur.

§. IV. Addere adhuc debuissemus demonstrationem Anomaliorum Specialium, sed spatio temporis & chartæ excluſi, Tibi B. L. ipsas ad principia nostra examinandas relinquimus.

COROLL.

I.) Conditiones, quas ad tonum, ob ו conv. & אל retrahendum, VVasm. Reg. X. II 2. statuit, non sunt universales.

II) Vocales impuræ natura sua immutabiles non sunt.

III) Accentibus Hebr. æqua potestas competit, ac vocalibus præsentibus.

* * *

AB 153747

X 2286278

12

Aug. 98/6 Dm

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0027-7

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0028-3

בשש

הפעלים

שלמרים ה

i. e.

VERBIS

Æ ה QVIE-

ENTIS,

Quorum

ientifice demonstratam,

Fac. Philosoph. consensu,

Eruditorum examini

Sub

PRÆSIDIO

HRISTOPH. BLOSSII,

Rud. Thur.

exhibet

A.&R.

HOR. EBERHARD,

. Sax. SS. Th. Stud.

X Octobr. MDCIC.

H. L. Q. C.

LIPSIÆ,

ZEIDLERIANIS.

6

Farbkarte #13
B.I.G.
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Centimetres Inches
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-363127-p0029-2